

montezuma

E S

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

110
De his in mobilibus rebus
sunt etiam in rebus
pote est in rebus
res am. ut di. r. g. q. n. h. t. a. s.
er sententia committat er q. d. bonis
causis p. l. si sandus q. d. jur
dine de de lega p. r. v. v.
aus p. m. a. i. q. d. er. d. d. p. l. si
p. n. d. u. s. r. g. p. m. u. d. s. m. t. a. n. s.
de de bonis er. t. a. d. d.
de bonis p. l. n. m. l. a. c. de er. q. d.
in t. e. s. t. i. n. g. l. s. q. n. t. i. h. i. t. a. m. n.
531 er p. m. i. d. u. s. q. d. h. i. s. f. u.
159 n. 27. h. i. s. n. a. t. u. r. a. s.

AD RVB. ET L. 2. (a)
C. de rescin. vend.
commentarij.

Authore Ario Pinelo Lusitano.

CONIMBRICÆ.

*Anno redemptionis, 1558.
mense Octobri.*

Apud Antonium de Maris.

Ex tempore ueritas.

DAVID LEVIT
C. de vobis vobis
COTAMORITANIS

Auctor: Aulo Pinclo Lustrano

C. M. R. I. S. A.

Adm. redm. p. vobis
m. p. vobis

Adm. m. p. vobis

Ex tempore vobis

Principi D. Henrico

S. R. E. Cardinali excellentissimo
Arius Pinelus perpetuā
felicitem.

VM NVPER EX LV CV BR A-
tionibus, quas ad varias iuris partes scriptas habeo, serene-
issime princeps, specimen quoddam sub regiae maiestatis
nomine in lucem darem, varia hominum iudicia ad reprehē-
dendum proniora maxime timebam, quae tandem Dei be-
nignitate mitiora expertus sum. Illud verò laboris mei
non vulgare praemium semper existimabo, q̄ tu natalibus
& dignitate tātus princeps coram incōparabili Heroissa
Regina ac domina nostra, scripta illa mea honorificè laudasti: atq̄ ita pro regia tua hu-
manitate mihi animum fecisti, vt alacrius ac maiori spe ad alia vulganda pergerem. Ex
pluribus autem commentarijs post longam legendi functionem & praxim, assiduo studio
conscriptis, praesentes selegi celsitudinis tuae nomine, tanq̄ tutissimo clypeo muniendos:
in quibus enixè operam dedi, ne aliquid (quod aiunt) actum agerem. Tractatus est fre-
quentissimus, ex quo non nihil fortasse labor noster Reipub. conducet. Pro multis verò
vigilijs, nec modicis impensis, quibus haec monumenta constant, summi beneficij loco op-
taui, vt per grauissimos doctissimosq̄ viros (quibus aula tua non caret) celsitudini tuae
referatur, an è Repub. sit, alia scripta mea, quae probanda tradam, typis mandari: ne
si forte fauore digna sunt, inter tineas & blattas, ob authoris cēsū sumptibus imparē,
omnino pereant. Inde etiam occasio fortasse dabitur, vt ex nostratibus non pauci ingenio,
& eruditione praestantes ad scribendum excitentur: ac terrarum orbi testatum faciant,
Lusitanam gentem trophœis, armorumq̄ gloria iam diu celeberrimam, literarum etiam
splendore alijs nationibus non cedere. Sed non est consilium, prolixiori epistola in pu-
blica commoda peccare. Inclitā celsitudinem tuam iuxta eius inculpatores mores, since-
rumq̄ fidei zelum prosperet Deus Opt. Max.

¶ Index legum, & locorum iuris

communis, & regij, quæ in his commentarijs nouè, vel cum insigni aliqua explicatione traduntur.

Ex Digesto veteri.

- L.** 1. ff. de iust. & iur. fol. 4. nu. 19.
L. illicitas, §. veritas, ff. de offic. præf. fol. 149. nu. 33.
L. sed etsi quis, §. quesitū, ff. si quis caut. fol. 66. nu. 26.
L. scio, ff. de in integr. rest. fol. 52. nu. 25.
L. item si verberatum, §. 1. ff. de rei vend. fol. 10. col. 3. & sequen.
L. 4. §. 1. ff. fini. regund. fol. 120. nu. 60.
L. in causæ, §. fin. ff. de mino. fol. 84. ex nu. 33.
L. intra vtile, §. fin. ff. de mino. fol. 95. nu. 2. & sequen.
L. in causæ, §. idem Pomponius, ff. de mino. fol. 13. & sequen.
L. q. si minor, §. restitutio, ff. de mino. fol. 131. nu. 24.
L. sed etsi lege, §. scire, ff. de peti. hæred. fol. 113. nu. 35.
L. Lucius, ff. famil. ercis. fol. 51. nu. 20.
L. si cõuenerit, ff. cõmu. diui. fol. 44. nu. 31.
L. 2. §. penul. ff. de relig. & sump. fun. fol. 82. col. 1.
L. fin. ff. de cõdic. ob cau. fol. 40. ex nu. 9.
L. qui exceptionem, ff. de condic. in deb. fol. 62. nu. 8.
L. in summa, ff. de condic. in deb. fol. 74. nu. 21.
L. Titius, ff. de pignor. act. fol. 29. nu. 29.
L. si rem, §. omnis, ff. de pignor. act. fol. 81. col. 1.
L. 4. & 5. ff. de pignor. act. fol. 86. & sequen.
L. 1. §. si quis seruum, ff. de pos. fol. 45. nu. 33.
L. habebat, ff. de instito. fol. 148. & seq.
L. fin. ff. quod cum co. fol. 146. nu. 22.
L. 1. ff. de contrab. emp. fol. 1. & fol. 6. & fol. 18. cum sequen.
L. si in emptione, ff. de contrab. emp. fol. 33. nu. 12.
L. hæc venditio, §. 1. ff. de contrab. emp. fol. 23. col. 4. & fol. 26. nu. 18.
L. fundi partem, ff. de contrab. emp. fol. 38. nu. 29.
L. si quis donationis, ff. de contrab. emp. fol. 59. nu. 27.
L. bona si les, ff. de contrab. emp. fol. 49. nu. 9.
L. fistulas, §. frumenta, ff. de contrab. emp. fol. 66. nu. 29.
L. qui fundum, §. qui agrū, ff. de contrab. emp. fol. 138. nu. 15.
L. fin. ff. de contrab. emp. fol. 29. nu. 31.
L. si vna, versi. plane, ff. de peri. & com. rei. ven. fol. 140. nu. 21.
L. Sabinus, ff. de in di. addic. fol. 92. n. 31.
L. veteres, ff. de acti. emp. fol. 55. nu. 3.
L. Iulianus, §. si Titius, ff. de acti. emp. fol. 138. nu. 10.
L. si duorū, ff. de acti. emp. fol. 138. nu. 12.
L. si seruum, §. si modus, ff. de acti. emp. fol. 139. nu. 14.
L. si merces, ff. loca. fol. 24. nu. 4.

INDEX.

- L. si merces, §. vis maior, fol. 65. nu. 21.
 L. item si precio, §. fin. & l. sequen. ff. loca. fol. 47. nu. 4.
 L. ex cōducto, §. si vis, ff. loca. fol. 65. n. 21.
 L. penul. ff. loca. fol. 96. nu. 6. & sequen.
 L. in quorum, ff. de pigno. fol. 79. nu. 14.
 L. si fundus, §. fin. ff. de pigno. fol. 28. nu. 25.
 L. insulam, ff. de prescrip. verb. fol. 25. nu. 12. & fol. 46. nu. 36.
 L. naturalis, §. 1. & §. at cum do, ff. de præscr. verb. fol. 40. & fol. 45.
 L. qui fundum, ff. de enictio, fol. 139. nu. 16.
 L. bouem, §. aliquando, ff. de ædil. edic. fol. 149. nu. 33.
 L. fructus, ff. de usur. fol. 118. nu. 53. & sequen.
 L. 3. §. 1. ff. de testi. fol. 157. col. 1.
 L. iure succursum, §. fin. & l. si res, §. 1. ff. de iur. dot. fol. 49. nu. 10. cum multis sequen. & fol. 44. col. 3. & fol. 76. nu. 36. & fol. 131. nu. 2. & sequen. & fol. 142. nu. 2.
 L. de fructibus, ff. de donat. int. vir. & vxor. fol. 117. nu. 49. vsq; ad nu. 51.

Ex Infortiato.

- L. si sine, §. interposito, ff. de adminis. tuto. fol. 131. col. 3.
 L. nouissimè, ff. q. falso tuto. fol. 98. nu. 18.
 L. si quis in fundi vocabulo, ff. de leg. 1. fol. 25. nu. 12.
 L. quidam testamento, ff. de leg. 1. fol. 139. nu. 15.
 L. si quod ex Pamphila, ff. de leg. 2. fol. 156. nu. 39.
 L. si cui fundus, ff. de leg. 2. fol. 94. in fine.
 L. ex imperfecto, ff. de leg. 3. fol. 10. nu. 15.

- L. 1. §. si. ff. de auro, & argen. leg. fol. 19. nu. 10.
 L. cum certum, ff. de auro, & arg. leg. fol. 21. nu. 21.
 L. Quintus, §. fin. ff. de auro, & argen. leg. fol. 7. nu. 30.
 L. precia rerum, ff. ad l. falcid. fol. 151. cum sequen.
 L. Lutus, §. fin. ff. ad Trebel. fol. 73. nu. 17.

Ex Digesto nouo.

- L. nec filio, ff. de nata. restit. fol. 11. nu. 17.
 L. statuliberi, §. fin. ff. de statulib. fol. 78. nu. 10.
 L. 1. ff. de acqui. rer. domin. fol. 3. nu. 14. 18. & 19.
 L. bonæ fidei, ff. de acqui. rer. domin. fol. 118. nu. 53. & sequen.
 L. à Dno Pio, §. si pignora, ff. de re iud. fol. 48. nu. 5. & fol. 71. nu. 11. & fol. 74. nu. 20.
 L. miles, §. decem, ff. de re iud. fol. 142. nu. 3. & 5.
 L. 2. §. si quis à principe, ff. ne quid in loc. pub. fol. 9. nu. 8.
 L. si quis cum aliter, ff. de verb. oblig. fol. 48. nu. 8.
 L. si stipuler, §. fin. ff. de verb. oblig. fol. 63. nu. 13.
 L. si ita, ff. de fideius. fol. 20. nu. 18.
 L. græcè, §. si Suchum, ff. de fideius. fol. 21. nu. 20.
 L. quamuis, ff. de solutio, fol. 29. nu. 28.
 L. 3. ff. rem rat. hab. fol. 129. nu. 17.
 L. 1. ff. de fur. fol. 5. nu. 21.
 L. 1. §. 1. ff. ad sen. consul. Turpil. fol. 157. col. 1.
 L. medicus, ff. de var. & extraor. cogn. fol. 93. nu. 32. & sequen.

INDEX

L. imaginaria, ff. de reg. iur. fol. 59. nu. 28.
L. omnis definitio, ff. de reg. iur. fol. 22. in
 fin. 4. col.

Ex Codice.

L. fin. C. de sacros. eccles. fol. 155. nu. 33.
L. 4. C. si contra ius, vel uti. pub. fol. 15.
 nu. 28.
L. leges sacratissimæ, C. de legi. fol. 60.
 nu. 31.
L. non interest, C. quod met. cau. fol. 130.
 nu. 22.
L. si superstitite, C. de dolo, fol. 74. nu. 22.
L. quoties, C. de rei vend. fol. 121. col. 3. ad
 medium.
L. maioribus, C. commu. vtri. indi. fol. 77.
 nu. 1.
L. 3. C. ex quib. cau. maio. fol. 52. nu. 29.
L. 1. & 2. C. si aduers. cred. fol. 135. cum
 sequen.
L. fin. C. de non nume. pecu. fol. 125.
 nu. 3.
L. fin. C. de reb. alie. non alie. fol. 79. nu.
 14.
L. si ea pactione, C. de usur. fol. 51. nu. 21.
L. quisquis, C. de rescin. vend. fol. 60. nu.
 30.
L. precij, C. de rescin. vend. fol. 26. col.
 3. & fol. 39. nu. 1.
L. ea conditione, C. de rescin. vend. fo. 35.
 nu. 18. cum sequen.
L. cum te, C. de pac. inter emp. & vend.
 fol. 34. nu. 14.
L. 2. C. de pact. inter emp. fol. 99. ex
 nu. 20.
L. 1. C. de rer. permu. fol. 25. nu. 15.
L. licet, C. loca. fol. 65. nu. 21.

L. si olei, C. loca. fol. 44. nu. 32.
L. excepto, C. loca. fol. 40. nu. 6. cum se-
 quen.
L. prædiorum, C. de prædi. mino. fol.
 132. nu. 29.
L. 2. C. si quis igno. rem mino. fol. 112. ex
 nu. 30.
L. 1. C. si mai. fac. fol. 107. nu. 5. cum se-
 quen. & fol. 144. nu. 14.
L. 2. C. de alluuo. & palu. fol. 74. nu.
 22.

Ex tribus libris Codicis.

L. 1. C. de præd. decur. fol. 89. nu. 18.
L. fin. C. præd. decur. fol. 22. nu. 25. cum
 sequen.
L. Archiatri, C. de profes. & medi.
 fol. 95. col. 3.
L. 1. & 2. C. de fide instru. fol. 90. nu. 19.
L. 1. & sequen. C. de veter. numis, potes.
 fol. 20. nu. 17.
L. domini, C. de agri. & censi. fol. 40.
 nu. 8.

Ex Institutionibus.

§. ius autem civile, Insti. de iure natu. vers.
 quod verò, fol. 4. nu. 7.
 §. in fraudem, Insti. quib. ex cau. manu.
 non lic. fol. 60. nu. 32. & sequen.
 §. singulorum, Insti. de rer. diu. fol. 8. nu.
 15. & nu. 18.
 §. si quis à non domino, Insti. de rer. diu.
 fol. 119. nu. 19.
 §. adeo, Insti. de loca. fol. 44. nu. 29.
 §. 1. Insti. de obli. quæ ex delic. fol. 15. nu.
 21.

INDEX.

§. 2. Insti. de offi. iud. fol. 120. col. 2.

§. 1. Insti. de offi. iud. fol. 142. nu. 5. & præceden.

Ordinationes Regiæ, quas diligens lector ex relatione libri comperiet.

Ex Decreto.

c. ius naturale, 1. distinc. fol. 4. nu. 16.

Ex Decretalibus.

c. 1. de in integ. resti. fol. 130. nu. 21.

c. ad nostram, de reb. eccles. non alie. fol. 109. cum sequen.

c. cum dilecti, de emp. & vend. fol. 144. à nu. 15. cum multis sequentibus.

c. propter sterilitatem, de loca. fol. 65. nu. 21. cum sequen.

c. ad quæstiones, de rer. permu. fol. 34. nu. 13. & fol. 64. col. 2.

c. per tuas, de dona. fol. 139. nu. 18.

Ex Sexto.

c. 2. de præben. fol. 15. nu. 29.

Ex Clementinis.

Cle. 1. vt lite penden. d. fol. 15. à nu. 29.

Ord. fol. 17. col. 2.

Ord. fol. 77. nu. 3.

Ord. fol. 149. nu. 32. in fin.

Ord. fol. 29. nu. 30. in fin.

Ord. lib. 4. tit. 30. sæpe adducitur & explicatur in hac l.

Ord. fol. 128. à nu. 11.

Ord. fol. 65. nu. 21. & sequen.

Ord. fol. 33. nu. 10.

Ord. das sisas, & da fazenda, fol. 93. col. 1.

Fol. 104. col. 2.

Fol. 103. col. 1. & 2.

Ordinationes Castellæ.

L. 6. lib. 3. Ordin. fol. 128. nu. 11.

Leges Partitarum.

Fol. 85. nu. 39. & fol. 127. nu. 9. in fine

& fol. 127. col. 3. & fol. 65. nu. 21.

IN discursu libri citantur leges adiecto numero, quando titulus longus est, ut lectoribus labor minuatur.

HIC numerus .ii. significat undecimum, ut ita intelligas allegationem l.ii. fol. 46. col. 2. ubi citatur l. ii. quæ incipit, si leicommissa, ff. de leg. 3.

I. C. ponitur pro Iuriconsulto.

HOC signum ponitur gratia admonendi lectores, ut in alijs libris ponitur signum, manus, vel stellæ, & in alijs ponuntur multa verba magis occupantia marginē. Quia propter iniquè & in civiliter hæc admonitio reprehendetur.

Errata omnino vitare rarò vel nunquam contingit: aliqua autem hic notauimus, quæ fortasse minùs expertos remorari possent.

Fol. 11. col. 4. nu. 19. linea. 11. post verbum appos. dele &, ac legas, **Tex. autem.**

Fol. 27. col. 4. linea. 3. pro tradito, lege, traditio.

Fol. 28. col. 2. linea. 5. pro homiles, lege, homines.

Fol. 40. col. 2. ad finem, nu. 7. linea. 25. pro esset, lege cesset.

Fol. 64. col. 2. ad finem, nu. 15. linea. 15. pro c. etsi quæstiones, lege, ad quæstiones. **Et col. 3. linea. 11. eodem modo.**

Fol. 86. col. 2. linea. 8. pro indigam, lege, indignam.

Fol. 92. col. 3. lin. 7. pro ccordiam, lege, concordiam.

R V B R I C Æ

C. DE RESCINDEN. VEND.

P A R S P R I M A

C A P. I.

S V M M A R I A.

Emptionē cō-
tractū apel-
lari iuris gen-
tium, idq; dif-
ficultate non
carere atten-
tis iuris regu-
lis.

Vsum pecu-
niæ nō fuisse

in prima hominum etate, seu initio conditi
orbis.

- 3 Agitur de resolutione predicta difficultatis, im-
probaturq; traditio Bart. et multorum, et nu. 4.
- 5 Adducitur ad id, & examinatur glo. in l.
eas. ff. de capit. dimi.
- 6 In eadem difficultate improbat modus, quo
eam proponunt scribentes.
- 7 Alio modo resoluitur ea difficultas, & declaratur
quid dicatur iuris gentium.
- 8 Expenduntur verba .I. C. in l. 1. ff. de contra.
emptio.
- 9 Agitur iterum de glo. supra citata in l. eas.
- 10 Improbat modum traditio circa ea
quæ dici debeant iuris gentium.
- 11 Agitur plenè de doctrina Bart. in l. Si id
quod. ff. de condic. inde.
- 12 Tractatur an sit vera distinctio scribentiū,
& eorum traditio de iure gentium primæuo,
& secundario. & nu. 13.
- 14 Agitur de intellectu. l. 1. ff. de acqui. rerum.
domi. contra Corra.

- 15 Agitur de intellectu. §. Singulorum
inst. de re. diui. contra plures, &
nu. 16.
- 17 Expenduntur verba .I. C. in l. bona fi-
des. ff. depo. & adducitur aliud in ma-
teria. nu. 18.
- 19 Explicatur l. 1. versi. ius naturale. ff.
de ius. & in.
- 20 Adducuntur aliqua circa primam etate
tem hominum antequam esset politica
societas.
- 21 Explicatur notabiliter. l. 1. in fi. ff. de fur.
- 22 Improbat interpretatio Alcia.
- 23 Comprobat resolutio Bart. circa ius tes-
tamenti, & successionis ex causa testati.
- 24 Iterum explicatur verba. d. l. 1. ff. de cōtra.
empti.
- 25 Repræbatur traditio multorum circa in-
ventionem pecuniæ, & explicantur ali-
qua scitu digna. & nu. 26.
- 27 Ostenditur verustissimum esse vsum hu-
ius contractus, & defenditur Plinius à
repræhensione Connani. & nu. 28.
- 29 Iterum expenduntur notabiliter verba.
d. l. 1. ff. de contra. emptio.
- 30 Inferendo agitur de intellectu. l. Quintus.
§. vlt. ff. de au. & argen. lega. contra
glo. et aliquos.
- 31 Declaratur effectus, quem doctores tra-
dunt ex ea inspectione, an emptio sit iuris
gentium, vel ciuiliis: Sequenti tamen cap.
damnantur multa circa hoc à doct. tra-
dita.

A

hercis. cuius litera posset aliquos decipere dum in fine inquit, non ultra partē dimidiam: quæ verba referri non possunt ad decisionē huius l. facilisq; erit explicatio si ad præcedentia ibi respicias, loquitur enim I. C. de fratre & sorore communia bona habentibus, frater autē ad alimenta aliquid plus acceperat: respondetque I. C. non ideo actionem dari aduersus fratrem, si is non ultra dimidiam partem accepit, id est, non ultra redditus suæ partis quæ dimidia erat. Ad quem enim certa bonorū pars spectabat, & fructus ex ea cōsecutiue pertinent: l. nō est ambiguum. C. famil. hercis. l. non tantū, 21. §. item non solum, vers. fructus autem, ff. de petit. hered.

21 Inde similiter infertur ad l. si ea pactione, (quæ Alexandri Imperatoris est) C. de usur. dum in fine inquit locationem ob viliores mercedē rescindi nō posse: glo. autem & DD. ibi, eam l. limitant per hanc, nisi daretur læsio ultra dimidiam iustæ mercedis. Ego autem verius puto eam l. indistinctē ut sonat fuisse intelligendam, cum tempore Alexandri Imper. (sub quo floruit Vlpianus, ut in l. 4. C. de contrah. & commit. stip.) incognitum esset remedium huius l. ut sup. probavi in specie ex d. l. item si precio. §. fin. cum l. sequen. ff. loca. Alexander enim 25. Imperator fuit: Diocletianus autē author huius l. fuit. 38. secundum historias et cathalogos Romanorum Cæsarum: ideoq; l. illa non poterat per hanc intelligi, ut constat ad sensum, & suadet ex verbis Liubemus C. de testam. ibi, antiquitas præsentis l. infcia.

22 Ex prædictis infertur contra Moline. de commer. nu. 172. qui hanc l. duram & à tyrannis conditam exclamat, arguens q; maximam iniquitatem permittat non succurrendo læsis nisi ultra dimidiā iusti precij. Sed miror virum doctū & ingeniosum iniquē & incautē in hanc l. inuectum, debuit enim potius ex humanitate & æquitate eam laudare, cum antea nullum remedium læsis dabatur, cessante dolo vel metu, vel etatis privilegio, ut sup. probauimus: vel debuit saltem cum omnibus agnoscere, ante hanc l. non fuisse aliā quæ læsis magis succurreret, ut sic non magis in hanc q; in alias exclamaret.

23 Imò secum pugnare videtur idē Moline. cum postea nu. 176. immodestē theologos & iuris interpretes omnes reprehendit, quasi non perceperint quid sit læsio ultra dimidiam, de qua hæc l. agit: asserens omnes hallucinatos in huius rei explicatione, alibi autem in consue. Paris. sequitur communem declarationem similiter asserens errasse contradicentes: atq; ita quæ in alios torquet in ipsum recidit, ut seq. cap. trademus.

24 Sic etiam labitur idem Molin. d. lib. nu. 397. incautē restringēs hanc l. & multa iura, quasi non procedant dum in minori læsione non succurrunt, nisi quando alter ex contrahentibus alterū læsum esse ignorat: ut sic aduersus scientem semper recursus detur, etiam ob modicam læsionem: quod planē falsum est, & contra scriben. omnes, & contra I. C. in d. l. in causa. §. idem Pomponius, ff. de minor. & l. item si precio. §. fin. ff. loca. Ea enī iura nūq; procederēt si restrictio Molin. vera esset: quæ tantū in foro consci-

entia

entia locū habet, vt inferius deducemus:
 & tradit Dec. in l. semper in contracti-
 bus ff. de reg. iur. nec aliud vult Panor.
 in c. in ciuitate, nu. 6. de usur.

25 Ex eisdem infertur ad tex. in l. scio,
 ff. de in integr. resti. quam hic adducunt
 Bal. & Salic. in oppo. col. 1. responden-
 tes, ibi agi de remedio restitutōis speci-
 aliter ob fauorē aetatis, vt tunc ad minorē
 læsionem detur restitutio, dum tamen mi-
 nima nō sit. Et ita resoluit glo. in d. §. idē
 Pomponius. Tu autem aduerte contra
 Salic. & plures eam l. non in minoribus
 tantū procedere, sed etiam in maioribus,
 quibus aliqua ex causa restitutio compe-
 tat: nec l. magis de minore q̄ de maiore
 loquitur: idq̄ patet ex l. 1. eod. tit.

26 Sed magis aduertendū est q̄ ea l. de-
 terius sæpissimē citatur, quasi in minimis
 indistincte negetur restitutio tam minori-
 bus q̄ maioribus, vt tradūt relati à Go-
 me. in §. pœnales, col. 2. Instit. de actio.
 Corset. in tracta. de minimis, in princ. nu.
 3. Hippol. in l. furē, n. 9. ff. ad leg. Corn.
 de sicar. Alc. lib. 4. de verb. sign. pag.
 109. Mauric. de restit. cap. 328. Sed in
 minoribus, 25. annis contrarium verius et
 receptius esse colligitur ex Couarru. lib.
 1. resolu. cap. 3. nu. 11. quod latius probo in
 comment. restitut. Nec obstat d. l. scio,
 quæ vulgo malè citatur, ibi enim I. C. nō
 simpliciter in modicis restitutionē negat,
 sed in satis minimis, nec etiam in his, nisi
 quādo ex restitutōe actus magnæ quātita-
 tis rescindēretur: ita enim verba l. habēt.
 Ne propter satis minimam rē vel
 summam, si maiori rei vel summæ
 præiudicaretur, audiatur is qui in in-
 tegrum restitui postulat. Et ita cui-

denter ostendit I. C. in modicis per se cō-
 sideratis restitutionem dari, cum eā tan-
 tum neget quando maiori rei præiudica-
 retur: vt in simili dixit I. C. in l. res bona
 fi. de, ff. de contrab. emp. de qua sup. hoc
 cap. nu. 9. Quæ interpretatio ad d. l. scio,
 non solum verior est, sed etiam receptior,
 cōtra id quod vulgus putat: ita enī aper-
 tē intellexit glo. in d. l. & ibidem Bar.
 Angel. et magis Alberi. post antiqui-
 ores: & eis non relatis, ita nouissimus
 Baro ibi. Et ita Io. Andr. & clare
 Panor. in c. 1. nu. 8. de in integr. resti.
 Alex. conf. 67. lib. 5. Corn. conf. 179. lib.
 4. quos cum alijs sequitur Couarru. d. lib.
 1. resol. cap. 3. nu. 11. & inter alios latius
 explicauit Dec. in c. de appellationibus
 nu. 7. de appel. & in c. maioribus col. 1. de
 præben. & eo tacito Gome. in §. pœna-
 les, col. 2. Instit. de actio. et cum Dec. Io.
 Hannibal, in rep. l. post contractum, nu.
 88. ff. de donat. & cū Alberi. Io. Cor-
 ras. in præfatio. l. qui liberos, nu. 60. ff.
 de rita nup.

27 Ex hoc autem confirmatur quod sup.
 diximus nu. 13. circa læsionem in æstima-
 tione rerum dotalium, in qua Iureconsulti
 non tantū minoribus, sed etiam maioribus
 coniugibus succurrunt: vt ex proximè di-
 ctis intelligamus id ius procedere, in mi-
 nori læsione, cum ibi causa dotis æquetur
 fauori minoris aetatis, in qua (vt vides p̄
 d. l. scio, & receptas sententias) etiā nō
 tantæ læsioni succurritur: Nec in æsti-
 matione rerum dotalium obstat illud quod
 lex timuit, ne minori rei præiudicaretur: nō
 enim actus principalis matrimonij, vel
 contractus dotalis ob id rescindi potest:
 ac proinde totū negociū æstimationis ad
 iustum

iustum precium securè reduci potest. Et ita procedet l. 6. C. solu. matri.

28 Similiter ex d. l. scio, & proximè ad eam dictis inferitur vtiliter, tunc læsionè restitutione indignam censendam in causa dotis quando minima fuerit respectu magnæ quantitatis. Arguendo fortissimè à minore. 25. annis ad causam dotis, cum Iureconsulto in d. l. 7. §. fin. & l. 13. §. 1. ff. de iur. dot. Aliudq; exemplum in eadem causa ad negandam rescisionem læsionis considerari potest, quādo in examine læsionis plus expenderetur quàm ipsa importet: argu. tex. & eorum quæ ibi notant scriben. in Authen. nisi breuiores, C. de senten. ex peric. recit. Bar. in l. 2. nu. 5. ff. de re iud. per tex. celebrem & notab. in l. mediterraneæ, C. de anno. & tribu. ibi, plus dispendij haberet, què tex. ad multa applicat Platea ibi: Ias. in l. pactum curatoris, nu. 3. de pact. extollit Zaxius in d. l. 2. col. 3. Corset. in notab. verbo expensa: & in id conducunt quæ referi Tiraq. in l. si vnq; verb. donatione, nu. 107.

29 Ex prædictis inferitur ad tex. qui in hac materia tanq; huic cōcordans, à multis citatur, in l. 3. C. ex quib. caus. maior. cuius verba habent. In contractibus qui bonæ fidei sunt, etiam maioribus officio iudicis causa cognita publica iura subueniunt. Glo. Bar. & alij ibi variantes circa intellectu illius l. applicant huius l. remedium: Sed repugnant verba d. l. ibi, officio iudicis, quæ exprimere solent restitutionem, & ita suadet rub. In casu autem huius l. gl. & DD. communiter resoluunt actionè ex contractu dari, inter quæ remedia lō-

ga est differentia, vt infra tradimus. Itè verba d. l. ibi, causa cognita, propria sunt restitutionis, iuxta l. 1. ff. ex quib. caus. maior. Cū autem glo. Bar. Fulgo. & alij mirè vacillent, nec sibi consent circa intellectum d. l. Ego aduerto eiusdè l. doctrinam generaliter scriptam particularia exempla habere posse: sicut in eadem re, simili verba generalia scripsit I. C. in l. 1. ff. de in integr. resti. & alibi sæpe.

30 Si autem quis curiosè exemplum vel speciem inquirat ad traditionem d. l. considerari potest ex eo quod alibi iura & DD. sæpè probāt, attēta qualitate personarū facilius posse læsis succurri, put si læsus sit ignarus, aduersarius autem callidus & fallax: quod suadetur ex tex. notab. in l. cum de indebito, vers. Si autē, ff. de probat. ibi, si minor sit, vel mulier, vel miles, vel agricultor, & forensium rerum expers vel alia simplicitate gaudens. Quem tex. in simili extollit Alex. in l. 2. nu. 5. ff. si quis in ius voc. et aliqua in id trahit Hippo. singul. 18. & Soci. cons. 263. lib. 2. Ias. cons. 133. col. 6. vers. tamen ista, lib. 4. Curt. iun. cōs. 141. n. 12. et nu. 17. Moline. ad Alex. cons. 146. lib. 7. facit bonus tex. in l. 2. §. fi. ff. de iur. fisc. & in nostra materia speciatim not. Bal. hic. q. 9.

31 Ad eandem l. 3. C. ex quib. cau. maior. potest exemplum considerari ex glo. in l. 1. verb. extorta, C. ne fil. pro patr. dñ vult succurrendum fore læso ex persuasionibus aduersarij, etiam citra metū vel dolum: & ita Bal. ibi in fin. nu. 1. notans simplicibus hominibus circumuentis, omnino subueniri debere: & ita Afflic. decis.

decis. eo. nu. 6. Et de eadem glo. notabiliter Ias. in l. 1. col. 1. ff. de condic. in leb. Boer. decis. 101. ad fin. facit in eodē proposito quod ex Bar. & alijs tradit Ias. in l. error, nu. 19. C. de iur. & fac. igno. Quocūq; autem modo accipias d. l. vel ei exemplum fungas, etiam si trahatur ad terminos huius l. non obstabit suppositioni superius probatæ, qua asseruimus l. hanc nonum ius induxisse: nam & l. illa eosdem authores habuit, Diocle. & Maxim. sic etiam tex. in l. si superstite C. de dol.

32 Tandem ex prædictis infertur ad tex. celebrē in l. in causæ, 17. §. idem Pōponius, ff. de minor. quem omnes scriben. ubiq; in hac materia citant, sed forsan nemo ex ipsis mentem I. C. satis percepit. Aduertas igitur Vlpian. in principio l. dicere, non esse locum restitutioni ubi alia actio competere potest: & eius rei exemplum tradit, si conuentio ipso iure nulla sit, quia tunc minor iure communi munitus est, nec eget prætoris auxilio: ad quod refert Labeon. Offilium Pōpon. speciesq; ab eis traditas, deinde subdit ex eodem Pompo. in precio emptionis & vëditionis naturaliter licere contrahētibus se circumuenire: quæ verba accipiunt glo. & omnes ibi, glo. & omnes hic, glo. & omnes in c. cum dilecti: & nouiores infr. citandi, vt tātū referātur ad læsionē citra dimidiā. Ego autem veeissimum puto I. C. in illis verb. indistinctē de omni læsione sentire, nec aliquid referre ad mentem I. C. an læsio modica, an maxima sit: tum ex generalitate verborum, quæ non admittunt communem restrictionem: tum quia eo

tempore incognita erat differentia magnæ vel modicæ læsionis de qua agit hæc l. vt sup. latè probauimus.

33 Sed magis ostenditur hunc esse sensum I. C. in d. §. attenda eius serie & continuatione, & considerato scopo ad quē ten. lit. Dixerat enim superius restitutionem minori cōpetere, quando contractus valet: cessare autem, quando conuentio nulla est: quo præhabito asseri verba illa Pompo. vi scilicet ostendat minorem restituendum esse vbiq; in precio tantū læsus reperitur, significans tunc contractum valere, nec aliud remediū iure communi competere: ideoq; tunc restitutioni locum fore, secundum proximè tradita: quod sensisse videtur solus Fulgo. ibi, licet se non explicet: & sic cum ibi restitutio minori conceditur ob læsionem in precio, aperte significatur quod eo tempore ob læsionem in precio nullum remediū competebat. Vides igitur quod dixi contra omnes, quo ad mentem I. C. ibi, dum principaliter agit de concedenda vel neganda restitutione, nullam esse differentiam inter magnam vel modicam læsionem: Imo contra glo. & omnes planius procedet tex. ille in maiori læsione, tunc enim magis locus est restitutioni, iuxta l. scio, ff. de in integ. resti. de qua sup.

Ex qua verissima declaratione & mente I. C. in d. §. idem Pomponius satis colligi videtur quod etiamsi apud Iureconsultos & tempore Vlpiani cognita fuisset, decisio huius l. non poterat tamen traditio illa d. §. eiusq; principalis decisio per hanc l. limitari: cum etiam hodie stante hac l. non negetur

H restitutio

restitutio minori ita grauer laeso, vt infra cum glo. in q. minoris: in quo circa d. §. lapsi sunt omnes hucusque scriben. glo. & omnes hic, & ibi, & in d. c. cum dilecti: glo. Bar. & omnes in l. 3. C. ex qui. cau. maio. Azo in summa. C. de dolo. nu. 9. Anchar. cons. 157. nu. 5. & quàm plures relati à Tiraq. de retr. ligna. §. 1. glo. 18. nu. 64.

34 Imò si subtiliùs mens I. C. expendatur, colliges contra glo. & omnes (quod fortasse mirabile videbitur) verba illa, licere contrahentibus in precio se circumuenire, principaliter ibi prolata fuisse in fauorem & beneficium læsi, nempe minoris, vt scilicet restitutionem habere possit: quia is est scopus I. C. ibi.

Non enim pertinebat ad Rubr. nec ad ea quæ I. C. ibi tractabat, tradere regulam vel rigorem illum iuris vt liceat contrahentibus, in precio se circumuenire. Planè igitur mens I. C. eiusq; præcipua decisio id petit, vt non obstante qualibet læsione in precio, cōtractus valeat, & inde sequatur, minorem restituendum fore. Et sic considerata mente I. C. & attento scopo ad quem tendit: necessariò agnoscendum est, verba illa in fauorem & beneficium minoris læsi prolata fuisse, contra glo. & omnes hic & ibi, & in locis supra citatis, & contra scriben. ubiq;.

35 Verba autem d. §. idem Pompon. quæ repetuntur in d. l. item si precio, §. fin. ff. loca. naturaliter licere contrahentibus in precio se circumuenire, variè à DD. explicantur: Bal. & Alberi. ibi post antiquiores intelligunt verbum, licere, non quia id bone-

stum & iustum sit, sed quia humano iure non punitur, magisq; eodem iure permittitur. Sic enim Iureconsulti sæpe tradunt, non omnia quæ licent, honesta esse: & ita glo. & Dec. in l. semper in contractibus is. ff. de reg. iur. Ex quo scribunt ijdem Bal. & Alber. in d. §. cum theologis, diuersum esse in foro conscientie, vt nunquam liceat in precio scienter circumuenire: & ita inter scrib. egregiè explicat D. Nauarr. in c. nouit. 6. not. nu. 58. de indi. & in c. qualitas, nu. 27. de poeni. dist. 5. Fortun. de vlti. fin. iur. nu. 275. Couarru. lib. 2. resol. cap. 4. nu. 11. D. Soto, de iust. & iur. lib. 6. q. 2. arti. 3. & q. 3. arti. 1. Omphal. de usurpa. leg. lib. 2. cap. 9. & plures quos refert Tiraq. de iure mari. l. 9. ex nu. 7. Quæ receptior & magis pia traditio satis comprobatur ex I. C. in d. l. iure succursum 7. §. fin. ff. de iur. dot. iuncta declaratione superius tradita: Vbi enim exactissime bona fides & æquitas requiritur, prout ibi in causa dotis, etiam minor læsio emendari iubetur: quod magis viget in foro conscientie. Et ita cauendum est à Dec. & Croto. contradicentibus, vt refert Tiraq. vbi supra, sed non tam contradicere, q̄ inuoluere videtur Dec. in c. 1. nu. 18. de consti. & in l. penul. nu. 9. C. de pact. et Gome. in principi. Insti. de actio. nu. 55. quod meliùs aduertit idem Gome. (sequens Theolog. et communem) in c. 2. nu. 32. de consti. & Molin. de commer. nu. 171. ad fin. Math. Afflic. in c. 1. nu. 94. de feu. da. in vim l. cōmis. Alijs modis limitantur verba d. §. circa læsionem in precio per Afflic. in d. c. ex nu. 89. per Anto. Burg. in d. c. cū dilecti, & late Cremen. hic in repe.

Sei

36 Sed ultra scriben. omnes ad d. §. idem Pompo. aduerto eius verbis nihil obstare l. hanc, ut supra explicam: nimis autem obstare d. §. fin. l. iure succursum, & sic idem Ulpian. secum pugnare videtur: quod enim naturaliter licere vno loco dixit, in alio æquitati & naturæ contrarium dixit. Unde ad vit. in lam repugnantiam I. C. succurrendum est cum præce. len. declaratiõe Theolog. & nostrorū, ut licere, accipiatur regulariter a l. forum exterius, præterquam ubi exactissima æquitas & bona fides abundare debet, quo. l. iuuabitur ex proximè dicendis nu. 39.

37 Prædicta a. l. verbum, licere: nunc agendum restat de dictione, naturaliter, repetita etiam in d. §. fin. l. item si precio. Variè autè ea verba à D. D. explicantur: Hostien. quem sequitur Fortun. de vla. fin. iur. 17. illat. nu. 277. interpretatur, ut licere dicatur contrahentibus se in precio circumuenire naturaliter, id est, bona fide, non dolose nec scienter, quam interpretationem, ut scrupulosam & extraneam bene reijcit D. Nauarr. in d. cap. qualitas, nu. 42. prorsusq; reijcienda est, quia repugnat litera & mens I. C. attentato eo quod ibi tractat: in quo nulla differentia est inter modicam vel maiorem læsionem: nec inter scientem vel ignorantem, ut supra exactè deduximus.

Aliam interpretationem ex auditoribus refert idem insignis D. Nauarr. ubi supra, nu. 44. dicentibus dictionem, naturaliter, ibi accipi pro impulsu naturæ ex sensualitate: quasi ea homines inclinet ad decipiendos secum contrahen-

tes. Sed eam interpretationem non obscure confutat idem præceptor: quia cōsuetudo & sensualitas non iustificanti quod natura improbum est, quo nomine reijcienda videtur similis explicatio D. Soto, d. lib. 6. de Iusti. q. 2. arti. 3. dum ea verba refert ad hominum affectum cōmuniter lucri auidum: licet enim ita se res habeat, non ideo I. C. dixisset, id naturaliter licere.

38 Aliter ea verba explicat Molin. d. lib. de commerc. nu. 171. & 182. quem sequitur Couarru. d. lib. 2. resol. cap. 3. nu. 2. ut dicatur naturaliter licere, quia homines in contractibus suis inuicem id sibi condonare solent, & mutuo eam læsionem remittere: quo sensu eadem verba accepit Balduin. in præfa. Institu. de rer. diuis. quæ interpretatio corruere videtur ex argu. D. Nauarr. contra præcedentem ab eo confutatam. Sed magis contra eam urget q; re hac mature pensata nemo alteri verè condonat propriam læsionem, nec est verosimile aliquem carius scienter emere: vel vilius sciēter vendere, iuxta vulgarem reg. l. cum de indebito, ff. de proba. ignorans autem non donat, nec consentit.

39 Ego aliter ea verba explicanda putabam: post rem verò satis consideratā, ita credo sensisse glo. in d. §. idem Pompo. a l. quam nemo a. luerit. Exponit enim glo. naturaliter, id est, iure gentium, Intellego autem ut secundum exactissimam illam priorem æquitatem naturalem non dicatur licere contrahentibus inuicem se in precio, nec in alia re circumuenire: nam secundum eam naturæ normam oēs homines cognati, & mutua

H ij dile.

dilectionis lege contineri dicuntur, l. ut
 vim, ff. de iust. & iur. Cicero & alij in
 locis supra citatis in. 2. cap. 1. par. Rub.
 char. 14. cum sequen. & ita nouè & ele-
 ganter intelligitur tex. in d. §. fin. l. iure
 succursum. Exponitur ergo, naturali-
 ter, id est, iure gentium, quia humana
 ratione gentium; & populorum iudicio
 compertum est, permittendam fuisse eam
 læsionem in precio, ne ex nimia æquali-
 tatis obseruatione commercia turbaren-
 tur: nulla enim conuentio securitatem
 prestaret, nunquam litium finis esset, si
 ob læsionem in precio, conuenta reuoca-
 rentur. Quam rationem ex Diuo Tho.
 & alijs, tradit D. Soto, Couarru. Af-
 flic. Fortun. & alij vbi sup. ut etiam iure
 Canonico in foro exteriori permittatur
 læsio citra dimidiam, secundum decisi-
 onem huius l. facit ratio I. C. in l. 6. ff. de
 excep. rei iud. Ideoq; in proposito aliter
 naturam vel naturæ appellationem con-
 siderant Philosophi, aliter iuriscondito-
 res, ut tradit Hotomanus in §. actionū.

40 Naturaliter igitur licere, dixerunt
 Iureconsulti ex permissione humani iuris
 seu gentium: secundum quod ad quietem
 Reipub. magis consentaneum visum est,
 eam læsionem in precio remittere, &

ideo ea non obstante, semper contractus
 valet: & consequenter restitutio tunc spe-
 cialiter minoribus necessaria fuit: ad id
 enim tendit I. C. in d. §. ut supra. Nec
 quis hanc interpretationem damnet, qua-
 si improprietatem literam, non semel enim na-
 turale ius pro iure gentium ponitur à Iu-
 reconsultis & Imperator, ut latè supra
 deduximus in 1. cap. Rub. & probat l.
 cum amplius, 85. §. 1. ff. de reg. iur. con-
 ducant elegantissima verba Ciceron. 1.
 Tuscul. Omni in re consensus ho-
 minum lex naturæ putanda est.
 Unde quoad vniuersos & pro tranquil-
 litate Reipub. potest fauorabile censerit
 quod singulis separatim durum videbi-
 tur, ut de vsucapione & alijs probavi ple-
 nè in Auten. nisi tricennate nu. 39. C.
 de bon. mat. Et ultra ibi tradita facit l.
 penul. ff. de iust. & iur. ibi, omnibus aut
 pluribus vtile, & eleganter in vsuca-
 patione notat. Duaren. in l. 1. in princ. ff. de
 pact. & Feli. in c. ex parte, 2. nu. 2. de
 offic. deleg. & Fortun. in l. 1. nu. 43. & ibi
 Zasius nu. 7. ff. de iust. & iur. facit ra-
 tio tex. in Auten. res quæ in fine C. cõ-
 mu. deleg. & illud Ciceron. de legib.
 Salus populi suprema lex esto.

Prima pars L. secundæ.

C. de rescin. vend.

CAPVT SECVNDVM.

SVMMARIA.

Raditur communis ampliatio ad hanc l. ut ita in emptore, sicut in venditore procedat, eademq; equiparatio declaratur, nu. 2.

- 3 Agitur de intellectu l. veteres, ff. de act. emp. & sustinetur communis interpretatio contra Alcia.
- 4 Explicatur qualiter intelligi debeat in hac materia lesio ultra dimidia: ex parte venditoris cum communi: ex parte emptoris longè aliter contra communem: in quo multa magni momenti explicantur, usque ad nu. 9.
- 10 Traditur receptissima opin. que habet, cessare remedium huius l. si probetur, quod venditor vel emptor sciebat verum rei precium.
- 11 Impugnatur eadem communis opin. probaturq; non obstante scientia lesi competere remedium huius l. laudaturq; in id Ordinis Lusitanie: & respondetur ad argumenta communis opin. usque ad nu. 14.
- 15 Inferuntur plura vitia contra quamplures scriben. ex veriori conclusione, qua probamus scientiam lesi non impedire remedium huius l. & ostenditur iniquè in hoc consuluisse Alex. Soci. Dec. & alios, usque ad nu. 18.

- 19. Reprobatur aliquorum traditio, qui remedium huius l. homini sagaci negabant.
- 20 Agitur de q. quando in conventionem additur clausula, qua donatur quod plurius est in re, vel in precio, & nu. 21.
- 22 Improbatur opin. quadam Bal. recepta, & explicantur aliqua pro Roma. contra Aret. & Claud.
- 23 Improbatur alia opin. Bal. recepta, ex qua DD. iniquè hanc l. limitabant.
- 24 Tractatur an quantitas lesionis tacite vel expresse remissa censeatur iure donationis: & traduntur aliqua scitu digna, & nu. 25.
- 26 Probatur utiliter contra Alberi. lesum ultra dimidiam iusti precij liberè agere posse nec teneri ad poenam conventam contra eum qui aduersus contractum veniret.
- 27 Agitur de intellectu l. si quis donationis, ff. de contrah. emp.
- 28 Agitur de intellectu tex. in l. imaginaria ff. de reg. iur. contra nonnullos ex recentioribus, & nu. 29.
- 30 Verè contra DD. explicatur tex. in l. quisquis, in fi. eod. & obiter declaratur tex. in l. leges sacratissime, C. de legib. & nu. 31.
- 32 Resolvitur circa eam l. difficultas, qua gl. & DD. torquentur, & agitur contra Bar. & plures de intellectu §. in fraudem, Inst. quib. ex cau. manumi. non li. & nu. 33.

H iij

Prima pars L. secundæ.

C. de rescin. vend.

CAPVT SECVNDVM.

X proxime dictis liquet, non dari remedium huius l. ob minorem læsionem, sed tantum cum læsio est ultra dimidiam. Constat item litera de venditore læso agere: glo. autem, Bar. nu. 3. Bal. nu. 20. Alberi. nu. 4. Salic. nu. 20. Paul. & omnes idem in emptore probant, ut ei læso non minus succurratur quam venditori: nec in eo ullus ex scriben. discordat, licet in exemplo & explicatione varient plures, ut statim deducam. Ea autem æquiparatio emptoris & venditoris, secundum Bal. Salic. & alios, comprobatur ex l. 1. C. de cupres. Inuatur etiam ex ijs quæ de correlatiuis tradit Ias. in l. fin. C. de indic. vid. tol. & in proposito satis probatur ex l. 7. §. fin. & l. 13. §. 1. ff. de iur. dot. ex l. 6. C. solu. matri. loquentibus de æstimatione: facit l. 5. cum Bar. ff. de rescin. vend. & l. emptorem. 12. §. fin. vers. neque enim, ff. de act. emp. cum ijs quæ tradit Fabia. de emp. & vend. q. 2. ad fin. Nec enim ferenda esset tanta inæqualitas, ut vni tantum alteri succurreretur, contra iuris regulas.

1

2 Ea tamen æquiparatio emptoris & venditoris tutius procedit quo ad ea quæ iure ipso statuta sunt, non ita in conuentionalibus: quod enim de vno speciatim cõ-

uentum fuerit, non facile ad alterum trahetur, ex reg. l. quicquid adstringenda, & l. si ita stipulatus, §. Grisogonus, ff. de verb. oblig. & l. interest, C. de solutio. Ideoque si alter ex ipsis tantum renunciet remedio huius l. non ideo alter excluditur, secundum Bal. & Afflic. nu. 19. in c. 1. qualit. dom. propri. priue. & Areti. in l. si quis cum aliter, nu. 8. ff. de verb. oblig. Pãthal. hic nu. 72. in 21. a. plia.

3 Ex eadem æquiparatione aptè inferitur ad intellectum tex. in l. veteres, 20. ff. de actio. emp. quæ ita habet: veteres emptionum venditionumque appellationibus promiscuè utebantur. Glo. & DD. ibi intelligere videtur ea verba significare, quæ apud veteres appellatione emptionis comprehendebatur venditio, & è contra: & ita Azo in summa, C. loca. nu. 1. in fi. Balduin. in rub. Instit. de empt. & vend. Connan. lib. 7. cap. 11. post princ. Quæ cõis interpretatio vera & tenenda est, reiecta alia quæ traiebat Alcia. lib. 3. parerg. cap. 22. intelligens I. C. illis verbis sensisse id ad quod sæpe citatur l. statuliberi, ff. de statulib. de qua infr. cap. 3. huius part. antiquitus appellatione venditionis oēs contractus significari. Quæ interpretatio teneri nequit, tum quia I. C. de nomine emptionis & venditionis tantum agit: tum & fortius per l. ibi sequen. quæ habet. idem esse in locatione & cõductioe. In locatione autem non reperitur ut eius appel-

appel-

AEsio ultra dimidiam qualiter exem-
 -plificetur, fol. 56. cum sequen.
 AEsio non curatur, quando in examine plus
 expenderetur, fol. 52. nu. 23.
 AEsio minor an in ecclesiasticis emendetur,
 fol. 93. col. 4.
 AEsio in quantitate rei differt à læsione in
 precio fol. 135. cum sequen.
 AEsio iudicatur secundum id tantum quod
 vterq; contrahens accepit, fol. 104. col. 3.
 AEsio minor an emēdetur in dotalibus, fol.
 50. nu. 12. & sequen. & fol. 76. nu. 33. & se-
 quen.
 AEsio ex persuasionibus aduersarij magis
 succurritur, fol. 52. nu. 3.
 AEsio enormis & enormissima, fol. 126.
 nu. 8.
 AEsus ex dolo incidente non repetit rem
 præcisè, sed interesse, fol. 88. nu. 12. &
 sequen.
 AEsus in minore quantitate an succurratur,
 si ob necessitatem contraxit, fol. 94. nu.
 35. & fol. 112. nu. 27.
 Legati aut fideicommissi clausulæ an mutari
 possint à principe, fol. 11. nu. 19.
 Lex naturalis accipitur aliquando pro æqui-
 tate & benigna ratione, fo. 5. n. 21. in fine.
 Libellus ad rescindendam diuisionem bo-
 norum, fol. 78. nu. 4.
 Libellus in materia huius l. qualiter forma-
 ri debeat, fol. 143. & sequen.
 Libellus ineptus an viciet iudicium & sen-
 tentiam, fol. 146. nu. 23. & sequen.
 Libellus sustinetur ex parte apta, fol. 143.
 nu. 8.
 Libellus alternatiuus, fol. 143. col. 3.
 Licitator an liberetur ex licitatione alteri-
 us, fol. 92. nu. 29. vsq; ad nu. 31.
 Licitator & emens in publica subhastatio-
 ne an agat remedio huius l. fol. 91. ex nu.
 25.
 Locatio an rescindi possit ex remedio hu-
 ius l. fol. 64. nu. 17.
 Locatio an sit sine precio expresso quod ta-
 men certum est in loco contractus, fol.
 39. nu. 4. & sequen.
 Locatio an necessariò requirat mercedem
 in pecunia numerata, plenè & eleganter
 fol. 43. cum sequen.
 Locatio an iudicatur ex ijs verbis, vt res ma-
 neat pro iusta mercede, fol. 27. nu. 24.
 Locatio licet perfectè non contrahatur, iu-

sta tamen merces domino solui debet,
 fol. 27. nu. 23. & sequen.

M.

MAior & minor quis dicitur diuersis
 respectibus, fol. 33. nu. 9.
 Maioratus clausulæ & condiciones an à
 principe mutantur, fol. 11. nu. 18.
 Malæ fidei possessor an dicatur emptor in
 materia huius l. fol. 141. nu. 26.
 Mala fides an dici possit quando venditor
 vel emptor scit posse contra eum iuste
 agi, fol. 82. nu. 28.
 Mandatum an extendatur, quando domi-
 nus scit mandatarium excedere, fol. 80.
 nu. 18. & sequen. & fol. 146. nu. 22. in fin.
 Medicus an possit ab egroto emere, vel cum
 eo contrahere, fol. 93. nu. 32.
 Minor iurans an excludatur à remedio hu-
 ius l. fol. 127. nu. 10. cum sequen.
 Minor an probare debeat se rem, vel preci-
 cium amisisse, an creditor contrarium,
 fol. 122. nu. 67. & fol. 131. n. 24. vsq; ad 29.
 Minor læsus in vendendo an, & quando re-
 stituere debeat precium emptori, fol. 131.
 cum sequen.
 Minor læsus in precio, an repetat rem, fol.
 130. nu. 20. vsq; ad 23.
 Minor læsus in hac materia vti potest resti-
 tutione vel iure cõmuni, fol. 129. nu. 19.
 Minor pecuniam accipiens in causam ne-
 cessariam an restituatur, si pecunia casu
 perdat, fol. 134. nu. 35.
 Minor & ecclesia an æquentur, fol. 113. nu. 32.
 Moneta noua cuditur sine principis licentia,
 fol. 18. nu. 4. & sequen.
 Moneta, an possit refutari, fol. 20. nu. 17.

N.

NEgatiua, minus probabilis qualiter in-
 telligatur, fol. 152. nu. 14.
 Nomina rerum immutabilia, fol. 25. nu.
 12.
 Numus vnde dicitur, & an duplici n. scriba-
 tur, fol. 13. nu. 8. in fin. alia in verbo pecu-
 nia.

O.

INDEX.

Obligatus ad soluendam pecuniam, an in qualibet soluens satisfaciat, fol. 20. nu. 17.

Obligatus ad factum soluit interesse, fol. 37. nu. 25.

Officia concessa an à principe liberè auferantur, fol. 17. nu. 31.

P.

Pactum legis commissoriae in pignoribus reprobatur, fol. 28. cum sequen.

Pactum adiectum contra naturam contractum an eum eiusque actionem informet, fol. 38. nu. 29. ante fin.

Pactum de retro vendendo (vt vocant) an obseruari debeat, cum minor vel ecclesia emit, fol. 69. col. 2.

Pactum illud an minuatur valorem rei, fol. 153. nu. 19.

Pactum illud in effectu non differt à pacto restituendi, fol. 101. nu. 27.

Pactum de pignore non distrahendo an valeat, fol. 86. nu. 5. cum sequen.

Pactum de vendendo an differat à venditione, fol. 99. col. 3. & sequen.

Papa an liberè possit auferre beneficia, fol. 15. nu. 29. cum sequen.

Pater de iure regni an vni filio vendere, vel cum eo permutare prohibeatur, fol. 33. nu. 10.

Pecuniae vsus & origo, fol. 1. & nu. 25.

Pecunia numerata est de substantialibus emptionis, fol. 1. & fol. 24.

Pecunia ex forma, non ex materia censetur, fol. 6. nu. 25. & fol. 19. nu. 7.

Pecuniae inuentor, fol. 6. nu. 27.

Pecuniae vsus ante bellum Troianum, fol. 6. nu. 28.

Pecunia aerea apud Romanos prius quam aurea, fol. 18. nu. 1.

Pecunia signata an plus aestimetur, quam materia eiusdem metalli aequalis ponderis, fol. 19. nu. 8.

Pecunia an refurtari possit, fol. 20. nu. 17.

Pecunia certi loci an sortiatur naturam speciei, fol. 41. nu. 12.

Pensio an remittatur propter sterilitatem, fol. 65. nu. 21. vsq; ad nu. 25.

Pensio an augeatur propter vbertatem, fol. 66. nu. 34. & sequen.

Permutatio an differat à contractu do vt des, fol. 25. nu. 9. & 10.

Permutatio an dicatur, cum res datur ad libras vel marchas vel vncias, fol. 25. nu. 11.

Permutatio speciei per aliam vanalitur venditioni, fol. 26. nu. 14. & sequen.

Permutans repetit rem precise alteri implente, fol. 37. nu. 24.

Permutanti an competat remedium huius l. fol. 63.

Pignus an vendi possit non obstante pacto ne vaneat, fol. 86. nu. 4. vsq; ad 10.

Possessio an vno teste probetur, fol. 154. nu. 27.

Poenam promissa in contractu an soluenda sit ab agente remedio huius l. fol. 59. nu. 26.

Poenam promittens si minor contradixerit, tenebitur, si minor restitutionem petat, fol. 129. nu. 17. & 18.

Poenitentia in contractibus innominatis, fol. 26. nu. 15. & fol. 37. nu. 24.

Praxis autoritas non leuis, fol. 106. col. 4.

Precium an soli venditioni congruat, fol. 22. nu. 26.

Precium certum quando dicatur, fol. 23. nu. 2. & fol. 39. nu. 2. & sequen.

Precium iustum supra verbo, iustum.

Precium maius ob preces, fol. 153. nu. 21.

Precium rei ex fructibus, fol. 154. nu. 28.

Princeps an tollere possit, quae sunt iuris civilis, fol. 8. & 9.

Princeps an alicui auferre possit dominium, fol. 8. & sequen.

Princeps ex causa limitat ius naturale, fol. 9. nu. 6.

Princeps sine causa non reuocat legitimationem, fol. 10. nu. 9. & sequen.

Princeps satisfacere debet, cum aliquid auferat, fol. 10. nu. 14.

Princeps non restituit natalibus cum detrimento iuris alteri quaesiti, fol. 11. nu. 17.

Princeps non derogat conditionibus & clausulis maioratus, fol. 11. nu. 18.

Princeps defensionem tollere nequit, fol. 11. nu. 21.

Principi absoluta potestas non congruit, fol. 13. nu. 24.

Probatio, quae aliquis fuerit locupletior, fol. 121. ex nu. 64. cum multis sequen.

Probare an debeat versionem in utilitatem, qui mutauit officiali reipublicae, vel ecclesiae, fol. 122. nu. 63. & sequen.

Probatio in eodem casu cum minore, nu. 67. & fol.

Probatio causae non deductae non releuat, fol. 147. nu. 28.

Pro-

Probatio extra articulos non valet, ibidem.

Probatio affirmatiua quando praeualeat, fol. 152. nu. 14.

Probatio an sit iudici arbitraria, fol. 156. nu. 44. in fine libri.

Procurator ad vendendum an possit substituere, fol. 90. nu. 17.

Q

Qualitas alterat subiectum, fol. 154. nu. 23.

Qualitas rei facit crescere vel minui eius precium, fol. 153. nu. 19.

R

Remedium huius l. nouum fuit, fol. 47. & sequen.

Remedium huius l. æquitate fundatur, fol. 51. nu. 22. & sequen.

Remedium huius l. non negatur sagaci læso, fol. 53. nu. 19.

Remedium huius l. an extendatur ad alios contractus, fol. 61. cum sequen. & vide in indice quaestionum.

Remedium huius l. quo tempore duret, fol. 82. nu. 26. & sequen.

Remedium huius l. differt ab auxilio restitutionis, fol. 84. col. 2. & fol. 107. col. 2.

Replicatio an habeat vim libelli, fol. 147. nu. 25.

Res vna diuerso iure censetur, fol. 33. nu. 9.

Rescriptum principis iniuste nocens tertio non seruandum, fol. 8. nu. 1. & fol. 15. nu. 18.

Restitutio in modicis an detur, fol. 52. nu. 25. cum sequen.

Restitutio rei in materia huius l. dicitur necessaria, non voluntaria, fol. 95. col. 4.

Restitutio iustitię dicitur quæ de iure datur sine rescripto principis, fol. 111. col. 1. in princi.

Restitutio ætatis an facilius tollatur quam remedium huius l. fol. 128. nu. 15. & seq.

Restitutio euincit fructus, fol. 107. nu. 4. & 116. nu. 45.

Restitutio an sit necessaria ei qui succubuit

ex vna causa & vult agere ex alia, fol. 148. nu. 32.

Restitutio minori an detur contra tertium, fol. 84. nu. 33.

S

Scienti læsionem & precium an detur remedium huius l. fol. 57. nu. 10. cum sequen.

Sciētia valoris & patrimonij an magis præsumatur in contrahente quam in testante, fol. 60. nu. 32. cum sequen.

Sententia in materia huius l. qualiter ferri debeat, fol. 145. nu. 18. & nu. 20.

Sententia in hac materia ex dictis peritorum an transeat in rem iudicatam, fol. 151. nu. 6.

Sententia ex vnâ ratione apta sustinetur, fol. 145. nu. 18.

Sententia conformis libello quomodo intelligatur, fol. 144. nu. 12.

Sententia aliquando valet de his quæ in libello non petebantur, fol. 147. nu. 26.

Sententia super libello inepto, fol. 146. nu. 23.

Sterilitas quando dicatur ad remittendam pensionem, fol. 65. nu. 21. vsq; ad nu. 25.

Stipulatio an fuerit ante ius ciuile, fol. 6. nu. 25.

Stipulatio adiecta contractui bonæ fidei, fol. 63. & sequen.

T

Tempus venditionis attendi debet in hac materia, fol. 151. nu. 15.

Tempus executionis, fol. 153. nu. 16.

Testamentum quo iure inuentum, fol. 6. nu. 23.

Testes non concordantes de certo precio an probent venditionem, fol. 14. nu. 8.

Testes affirmantes quando præferantur negantibus, fol. 152. nu. 14.

Testes an debeant assignare rationem in hac materia, fol. 152. nu. 11.

Testibus variantibus circa valorem quid iudicandum, fol. 152. & sequen.

Testimonium an intelligatur secundum articulos, fol. 156. nu. 41. & sequen.

Trans-

Transactio an rescindatur ex laesione enormi, fol. 71. à nu. 12.

V.

Valor rerum qualiter aestimetur 4. cap. 3. par. fol. 150.

Valor pecuniae quo tempore attendatur, fol. 21. nu. 25.

Valor pecuniae ex constitutione & usu, non ex materia, fol. 19. nu. 7.

Venditio sine precio certo in pecunia numerata non valet, fol. 1. & fol. 18. cum sequen. & fol. 39. nu. 1.

Venditio ad corpus vel ad mensuram, & effectus huius differentiae, fol. 136. cum sequen.

Venditio imaginaria quae dicatur, fol. 59. nu. 28. & sequen.

Venditor an ad rem, an agat, fol. 37. nu. 1. & seq.

Venditio bursae cum eo quod fol. 73. nu. 9.

Venditor agens remedio huiusmodi ad impensas & meliora, nu. 1. & sequen.

Venditor an teneatur ex assuetudine dissimulatione fraudulosa, fol. 21.

Vita hominis an praesumatur usque ad annos, fol. 155. nu. 33.

Voluntas defuncti ab inferiori à priori mutari nequit, nec à principe sine causa, fol. 11. nu. 19.

Voluntas in principe quando pro causa sit, fol. 9. nu. 12.

Vsucapio iuste introducta nec odiosa, fol. 54. col. 4.

Ex mandato Reuerendis.

& illustris. Domini Episcopi Conimbricensis
vidit & probavit doctus & egregius
vir Georgius Pintus.

Hieronymus P. iudic.	Constantinus Rogatus.	Antonius Rubens.
Hieronymus G. iudic.	Corneilius Tactus.	Antonius de Buro.
Hieronymus S. iudic.	Cosmas.	Archidiaconus.
Hieronymus C. iudic.	Cosmas.	Aristoteles.
Hieronymus V. iudic.	Cosmas.	D. Augustinus.
Hieronymus B. iudic.	Curtius Pragensis.	Augustinus Beroni.
Hippolitus.	Curtius Junior.	Andreas.
Horatius D. iudic.	Curtius Senior.	Andreas G. iudic.
Horatius.	Curtius.	Arto.
Hofstadius.	D.	Alexander de Alexadio.
Hugo.	Didacus & Conuincius.	B.
Jacobus & S. Georgio.	Dominicus & Soto.	
Jacobus de R. iudic.	E.	
Jacobus de A. iudic.	Dimus.	
Jacobus de N. iudic.	Expositus Baro.	
Johannes B. iudic.	F. iudic.	

NOMENCLATURA SCRIBENTIVM VTRI-
 usq; iuris, & aliorum authorum, qui in hoc libro citantur.

<i>A.</i>		
<i>Tymo Crauet.</i>	<i>Baptista Egnatius.</i>	<i>Emylius Ferretus.</i>
<i>Ibericus.</i>	<i>Baptista de Castelione.</i>	<i>F.</i>
<i>Albertus Brunus.</i>	<i>Baptista à S. Blasio.</i>	<i>Fabianus.</i>
<i>Andreas Alciatus.</i>	<i>Baptista Seuerinus.</i>	<i>Felinus.</i>
<i>Alexander.</i>	<i>Bartolus.</i>	<i>Fernandus Arias.</i>
<i>Alfonsus à Castro.</i>	<i>Bartholomeus Cepola.</i>	<i>Firmianus.</i>
<i>S. Ambrosius.</i>	<i>Bertrandus.</i>	<i>Florianus.</i>
<i>Angelus de Perusio.</i>	<i>Berengarius.</i>	<i>Fortunius Garcia.</i>
<i>Angelus Aretinus.</i>	<i>Budeus.</i>	<i>Franciscus à Ripa.</i>
<i>Ancharranus.</i>	<i>Bulgarinus.</i>	<i>Franciscus Balduinus.</i>
<i>Andreas Tiraquelus.</i>	<i>C.</i>	<i>Franciscus Duarenus.</i>
<i>Andreas Barbatia.</i>	<i>Calderinus.</i>	<i>Franciscus Zoanetus.</i>
<i>Andreas Gamarius.</i>	<i>Capella Tholosana.</i>	<i>Franciscus Lucanus.</i>
<i>Andreas ab Exea.</i>	<i>Castilius.</i>	<i>Franciscus Conmanus.</i>
<i>Andreas ab Isernia.</i>	<i>Cattellianus Cotta.</i>	<i>G.</i>
<i>Antonius Burgensis.</i>	<i>Cazialupus.</i>	<i>Gerardus.</i>
<i>Antonius Corsetus.</i>	<i>Carolus Molyneus.</i>	<i>Gigas.</i>
<i>Antonius Vacca.</i>	<i>Carolus Ruinus.</i>	<i>Guilielmus Mainer.</i>
<i>Antonius Augustinus.</i>	<i>Cardinalis.</i>	<i>Guilielmus Benedictus.</i>
<i>Antonius Gomezus.</i>	<i>Chassadorus.</i>	<i>Gregorius Lopez.</i>
<i>Antonius Neguzantius.</i>	<i>Chasseneus.</i>	<i>Guido Papa.</i>
<i>Antonius Capicius.</i>	<i>Claudius.</i>	<i>H.</i>
<i>Antonius Nicellus.</i>	<i>Collectarius.</i>	<i>Hieronimus Paulus.</i>
<i>Antonius Rubens.</i>	<i>Constantius Rogerius.</i>	<i>Hieronimus Gratus.</i>
<i>Antonius de Butrio.</i>	<i>Cornelius Tacitus.</i>	<i>Hieronimus Scrup.</i>
<i>Archidiaconus.</i>	<i>Cosmas.</i>	<i>Hieronimus Cagnolus.</i>
<i>Aristoteles.</i>	<i>Costalius.</i>	<i>Hieronimus Verius.</i>
<i>D. Augustinus.</i>	<i>Curtius Brugensis.</i>	<i>Hieronimus Butigela.</i>
<i>Augustinus Berous.</i>	<i>Curtius Iunior.</i>	<i>Hippolitus.</i>
<i>Auendamus.</i>	<i>Curtius Senior.</i>	<i>Hormanotus Detus.</i>
<i>Aulus Gellius.</i>	<i>Cynus.</i>	<i>Hotomanus.</i>
<i>Azo.</i>	<i>D.</i>	<i>Hostiensis.</i>
<i>Alexãder ab Alexãdro</i>	<i>Didacius à Couarrunias.</i>	<i>Hugo.</i>
<i>B.</i>	<i>Dominicus à Soto.</i>	<i>I.</i>
<i>Baldus.</i>	<i>E.</i>	<i>Iacobinus à S. Georgio.</i>
<i>Baldus de Vbaldis.</i>	<i>Dinus.</i>	<i>Iacobus de Rauena.</i>
<i>Baldus Nouellus.</i>	<i>Egynarius Baro.</i>	<i>Iacobus de Arenis.</i>
<i>Balbus.</i>	<i>Enius.</i>	<i>Iacobus de Nigris.</i>
		<i>Iafred9 Balb9 Lãfrãc9.</i>

Iason.
Innocentius.
Ioannes Neuzantius.
Ioannes Orosius.
Ioannes Mauritius.
Ioannes Cerier.
Ioannes Lupus.
Ioannes Andreas.
Ioannes à Selua.
Ioannes de Imola. (tan9.
Ioannes Ferrariensis Mō-
Ioannes Papiensis.
Ioannes de Amicis.
Ioannes ab Aunania.
Ioannes Corrasius.
Ioannes Copus.
Ioannes Robertus.
Ioannes Faber.
Ioannes Igneus.
Ioannes Crotus.
Ioannes de Platea.
Ioannes Constātius.
Ioannes Ferrariensis.
Iodocus Brugensis.

L.

Lactantius.
Lancelotus Galeaula.
Laurentius Siluanus.
Laurētius Calcaneus.
Lucas de Penna.
Lucretius.
Ludonicus Gozadinus.
Ludonicus de Roma.
Ludonicus Charondas.
Ludonicus Gomezius.
Ludonic9 aluarus noqueira
Ludonicus Bologninus.

M.

Martinus ab Azplicueta
Nauarrus.
Marcus T. Cicero.

Marcus Mantua.
Martinus Laudensis.
Matheus de Afflictis.
Marcus Antonius.
Mōtalius.

N.

Nicolaus Boerius.
Nicola9 Bellon9. (mita.
Nicola9 Tudisc9 Panor-
Nicolaus Euerardus.
Nicolaus de Milis.

O.

Odofredus.
Oldendorpius.
Oldradus.
Omphalius.
Ouidius.

P.

Panthalion Cremensis.
Paulus Castrensis.
Pedemontanus.
Petrus à Bellapertica.
Petrus Rebusus.
Petrus Duenhas.
Petrus Beluga.
Petrus Paulus Parisius.
Petrus Rauenas.
Petrus Loriotus.
Phylipus Decius.
Phylipus Cornicus.
Plinius.
Plato.
Platina.
Plinius Iunior.
Polydorus.
Præpositus.
Probus.

Purpuratus.

Q.

Quintilianus.

R.

Raphael Cu
Raphael Fulg
Restaurus Co
Richardus Ma
Riminaldus No
Robertus Maran
Rota.
Rosfredus.
Rodoricus Xuarms.
Salustius.

S.

Salicetus.
Sebastianus Vanzius.
Segura.
Silvester de Prierio.
Silvester Aldobrāding.
Signorolus.
Sigismundus Lofredus.
Socinus Auus.
Socinus Filius.
Socinus Nepos.
Speculator.
Spiegel.
Staphileus.
Stephanus Aufreerius.
Stephanus Forcatulus.

T.

Thomas à Vio, seu Car-
dinalis Caietanus.
Thomas Parpalia.
Thomas Ferrariensis.
Thomas Grammaticus.
Titus Liuius.

V.

Vergilius.
Viglius.
Vincēcius ab Herculanis.
Vitalis.

Z.

Zanetinus.
Zasius.

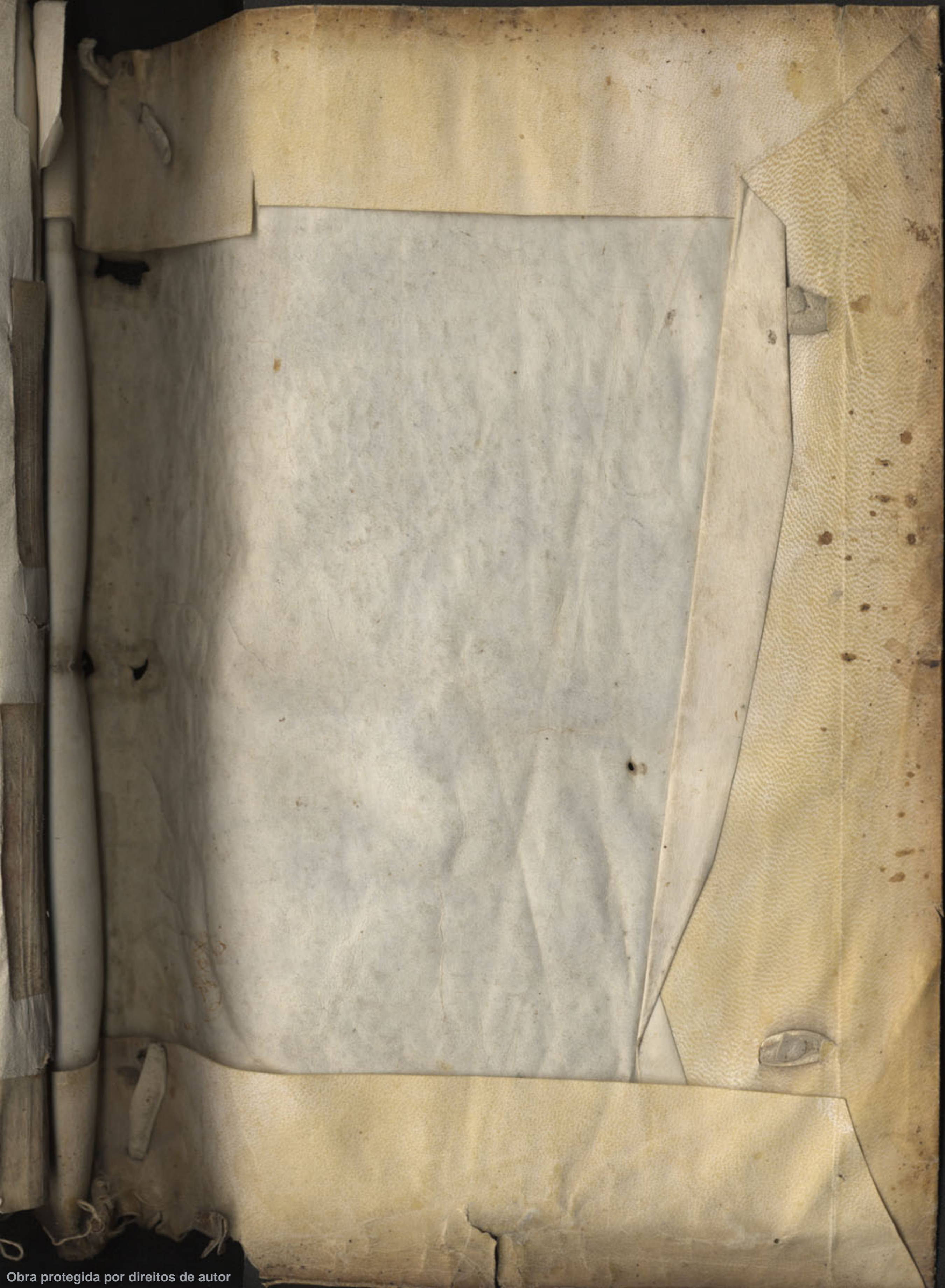
Apud Antonium de Maris.

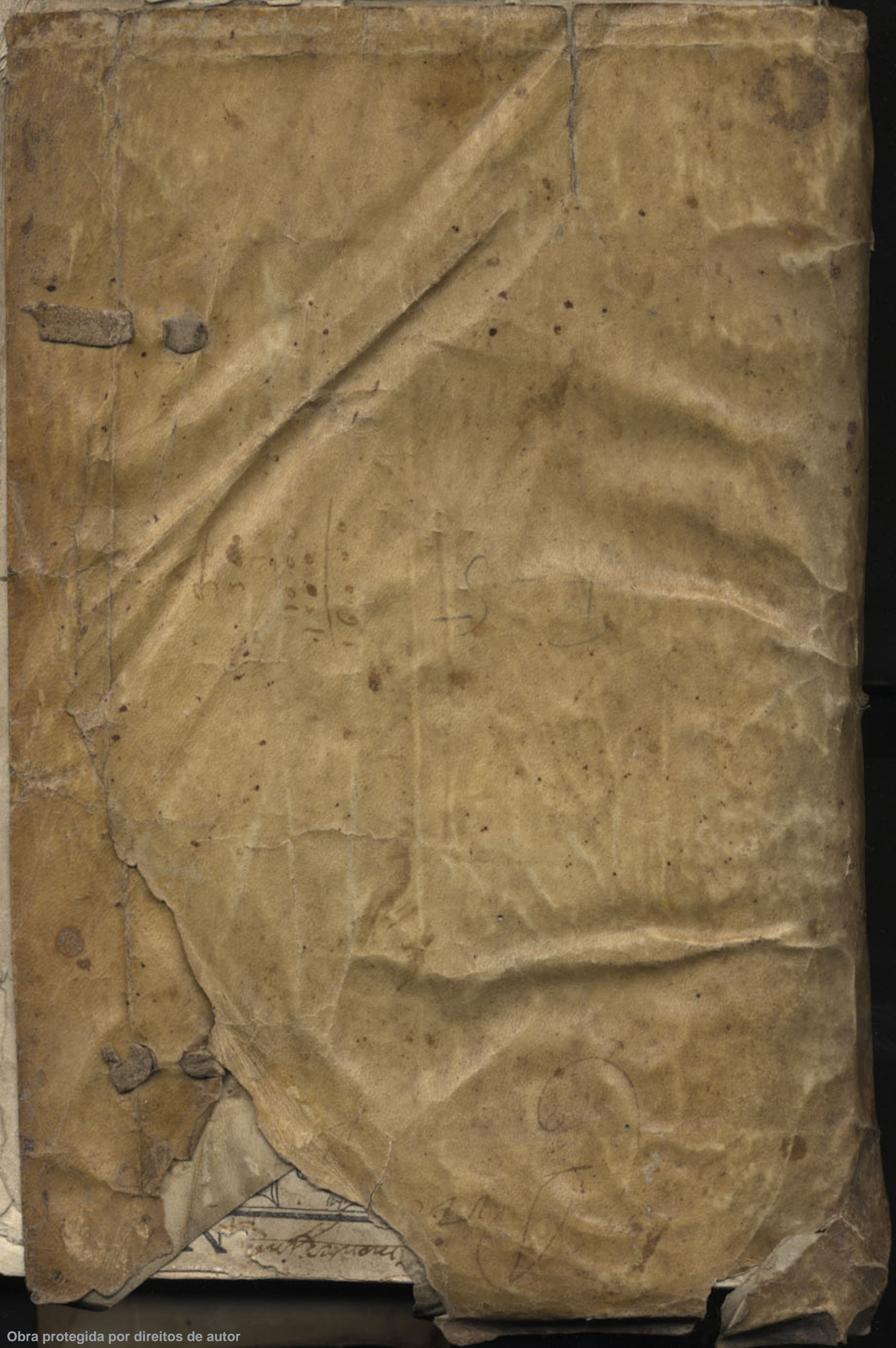

Handwritten text, mostly illegible due to fading and damage. Includes names and titles such as "Petrus de...", "Johannes...", and "Martinus...".

Handwritten text, mostly illegible due to fading and damage. Includes names and titles such as "Petrus de...", "Johannes...", and "Martinus...".

Apud Antonium de Maria

1000
1500
1600

S E

1771
M. J. J. J.